

137

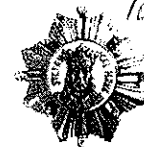
18

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr.06/2- 755 din 04.05. 2020
La nr.18-03/12/72 din 23 ianuarie 2020

✓ **Ministerul Finanțelor**

Comisia Națională a Pieței Financiare

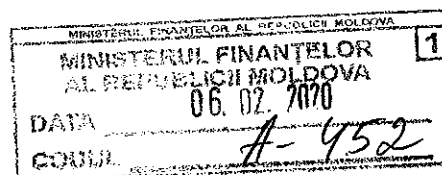
Prin prezenta, remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii pentru modificarea unor acte legislative.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 6 (șase) file.

Director

Ruslan FLOCEA

Ex. Maia Gonța
Tel. (022) 257 376, E-mail: maia.gonta@cna.md

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6295 din 04.02.2020

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare; Legea nr. 171/2012 privind piața de capital)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul propus spre efectuarea expertizei anticorupție și nota informativă aferentă acestuia sunt plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, www.cnpf.md, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări vizavi de reglementările propuse.

Totodată, menționăm că autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie, fapt ce atestă evitarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web oficială indicată *supra*, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „Proiectul de lege este elaborat în scopul executării prevederilor Acordului de Asociere RM-UE (ratificat prin Legea nr.112/2014), Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană în perioada 2017-2019 (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1472/2016) și Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancale pe anii 2018-2022, conform cărora Comisia Națională a Pieței Financiare este responsabilă de transpunerea în legislația națională a Regulamentului UE nr.1060/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind agențiile de rating de credit”.

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propun amendamente la Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare și la Legea nr.171/2012 privind piața de capital, referitoare la o nouă categorie de participanți la piața financiară nebancale, și anume, agențiile de rating de credit, precum și prevederi ce stabilesc condițiile de înregistrare și supraveghere a agențiilor de rating de credit și cerințele generale privind activitatea acestora. Astfel, dispozițiile propuse au drept scop elaborarea și punerea în aplicare a cadrului de reglementare care cuprinde transpunerea prevederilor legislației comunitare cu privire la regimul juridic al agențiilor de rating de credit, ceea ce va permite participanților la piață și investitorilor să profite de avantajele pieței unice europene, iar pe cale de consecință, va contribui la dezvoltarea pieței financiare nebancale.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura armonizarea cadrului legal național la cel european cu privire la activitatea agențiilor de rating de credit care urmează să-și desfășoare activitatea cu respectarea principiilor de integritate, transparență, responsabilitate și bună guvernare, întru a garanta că ratingurile de credit folosite în domeniul pieții de capital sunt independente, obiective și de o calitate corespunzătoare.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

În conținutul notei informative se stabilește necesitatea și temeiul elaborării proiectului, se prezintă argumentarea de rigoare și se analizează principalele prevederi cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Reieșind din argumentele prezentate în nota informativă, cât și din prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia nu presupune cheltuieli financiare din bugetul de stat.

În acest sens, în nota informativă se menționează că: „Implementarea prezentului proiect nu necesită cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este

parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sunt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

În conținutul proiectului se atestă utilizarea formulării ambigue precum și termeni diferiți cu referire la același termen. Astfel, reglementarea defectuoasă a textului „nu mai târziu de a 50-a zi lucrătoare din cadrul acestui termen”, la aplicare, poate admite interpretări abuzive și acordă posibilități de aplicare a normei în interpretarea preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare și control al aplicării, fapt ce creează premise de apariție a manifestărilor de corupție.

Cu referire la Comisia Națională, autorul la art.88² alin.(2), (4), (5) din prezentul proiect operează cu termenul de CNPF, pe când la art.1 alin.(2) din Legea nr.171/2012 este prevăzut că, referința la Comisia Națională a Pieții Financiare, se va face prin sintagma „Comisia Națională”. Așadar, în vederea respectării cerințelor cu privire la tehnica legislativă, se propune operarea modificărilor corespunzătoare în cuprinsul proiectului enunțat, astfel încât abrevierea „CNPF” să fie substituită cu sintagma „Comisia Națională”.

Analiza detaliată a factorului de risc identificat este efectuată la compartimentul III al prezentului Raport de expertiză anticorupție.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului s-au identificat norme contradictorii cu articolul 16 alin.(1) lit.d), art.19 din Regulamentul (CE) nr.1060/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind agențiile de rating de credit, art.3 alin.(1) lit.c), d), art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, art.6 al Legii nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, art.10 alin.(1) din Codul administrativ, precum și lacune de reglementare cu referire la:

- procedura lacunară/ambiguă de înregistrare a agenției de rating de credit în privința efectului juridic al actului administrativ adoptat de Comisia Națională;
- stabilirea echivocă a termenului în care CNPF poate solicita informații suplimentare sau operarea de modificări în documentele depuse inițial;
- raportarea discreționară a taxei de supraveghere la cifra de afaceri a agenției de rating de credit;
- lipsa indicării unui termen concret în care agenția de rating este ținută să notifice Comisia Națională despre orice modificare a condițiilor pentru înregistrarea inițială, inclusiv deschiderea sau închiderea unei sucursale, modificările materiale avute în vedere pentru metodologiile de rating, modelele sau ipotezele principale de rating sau noile metodologii de rating, fapt ce condiționează apariția manifestărilor de corupție.

Analiza detaliată a incoerențelor constatate este efectuată la compartimentul III al prezentului Raport de expertiză.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține prevederi ce reglementează activitatea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, fiind responsabilă de supravegherea, înregistrarea agenților de rating de credit, precum și de încasarea taxei de înregistrare, taxei de supraveghere anuale și de aplicarea sancțiunilor corespunzătoare în caz de încălcare a dispozițiilor legale care reglementează activitatea agenților de rating de credit.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art. II Articolul 88/2 alin.(3) din proiect

(3) În termen de 60 de zile lucrătoare de la notificarea menționată la alin.(2), Comisia Națională examinează cererea de înregistrare a agenției de rating de credit conform criteriilor stabilite de prezenta secțiune și actele normative ale Comisiei Naționale și adoptă o decizie motivată de refuz a înregistrării agenției de rating de credit.

Obiecții:

Potrivit normei propuse, Comisia Națională examinează cererea de înregistrare a agenției de rating de credit în termen de 60 de zile lucrătoare din momentul informării agenției despre recepționarea cererii de înregistrare și adoptă o decizie de refuz a înregistrării agenției de rating de credit, însă fiind omisă opțiunea de acordare a înregistrării unei agenții de rating de credit după examinarea cererii respective, ceea ce constituie un risc de corupție.

Astfel, articolul 16 alin.(1) lit.d) din Regulamentul (CE) nr.1060/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind agențiile de rating de credit, prevede că „în termen de 60 de zile lucrătoare de la notificarea prevăzută la articolul 15 alineatul (5) al doilea paragraf, autoritatea competentă a statului membru de origine și autoritățile competente care sunt membre ale colegiului în cauză: [...] depun toate eforturile rezonabile, în limitele competențelor lor, pentru a ajunge la un acord cu privire la acordarea sau la refuzarea înregistrării unei agenții de rating, pe baza îndeplinirii de către agenția respectivă a condițiilor prevăzute în prezentul regulament”.

La fel, conform art.10 alin.(1) din Codul administrativ „Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public”.

Rezultă că și în cazul acceptării înregistrării agenției de rating de credit Comisia Națională va adopta o decizie, iar nereglementarea acestui tip de decizie în proiectul propus va compromite însăși scopul înaintat

de proiect de a înregistra agențiile de rating.

Lacuna respectivă de reglementare va genera formarea unei practici vicioase de adoptarea unor acte administrative fără suport legal, ceea ce va crea o ambianță favorabilă dezvoltării intențiilor de corupție a entităților publice responsabile.

În acest sens, este relevant art.26 al Legii integrității nr.82/2017, stabilește obligația conducătorilor entităților publice și agenților publici responsabili de elaborarea proiectelor de acte legislative, normative și departamentale „[...] să nu admită și să excludă factorii ce determină apariția riscurilor de corupție, promovarea intereselor private în detrimentul interesului public și prejudicierea intereselor legitime ale persoanelor și/sau prejudicierea interesului public în procesul de elaborare a proiectelor de acte”. Or, reglementarea lacunară/ambiguă a procedurii de înregistrare a agenției de rating de credit, poate duce la apariția manifestărilor de corupție și la afectarea interesului public, în contextul în care autoritatea competentă va putea emite decizii „părtinitoare” în raport cu anumite agenții de rating de credit.

Mai mult, luând în considerare că obiectivul de bază al Comisiei Naționale este asigurarea stabilității, transparenței, siguranței și eficienței sectorului financiar nebancaar, prevenirea riscurilor sistemice și manipulării pe piața financiară nebancaară, protejarea drepturilor participanților la piața financiară nebancaară (art.3 al Legii nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare), admiterea deficienței de reglementare în privința procedurii de înregistrare a agenției de rating de credit, în special, cu referire la omisiunea de a prevedea și adopta decizia de acordare a înregistrării unei agenții, urmare a examinării cererii de înregistrare, va constitui temei pentru persoanele responsabile de a comite acte de corupție la adoptarea deciziei corespunzătoare.

Recomandări:

Reglementarea normei în următoarea redacție: „În termen de 60 de zile lucrătoare de la notificarea menționată la alin.(2), Comisia Națională examinează cererea de înregistrare a agenției de rating de credit conform criteriilor stabilite de prezenta secțiune și actele normative ale Comisiei Naționale și adoptă o decizie motivată de acordare sau refuz a înregistrării agenției de rating de credit”.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Prejudicierea intereselor contrar interesului public
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 2 -

Art.II Art.88/2 alin.(4) din proiect

(4) În cazul în care documentele depuse sunt incomplete sau informațiile cuprinse în ele sunt eronate, CNPF solicită informații suplimentare sau operarea de modificări în documentele depuse inițial, nu mai târziu de a 50-a zi lucrătoare din cadrul acestui termen.

Obiecții:

Norma propusă stabilește termenul în care Comisia Națională poate solicita informații suplimentare sau operarea de modificări în documentele depuse inițial, în termen de nu mai târziu de a 50-a zi lucrătoare din cadrul acestui termen, fiind incert din cadrul cărui termen se va stabili a 50-a zi.

În acest sens, se creează o ambiguitate care, la aplicare, va determina interpretări abuzive, în sensul calculării discreționare a termenului respectiv, fie din momentul depunerii cererii de înregistrare la adresa Comisiei Naționale, din momentul informării agenției de rating de credit despre recepționarea cererii, fie din momentul în care Comisia Națională examinează cererea de înregistrare sau din momentul adoptării deciziei de acordare sau refuz a înregistrării agenției de rating de credit.

Aceste circumstanțe pot duce la solicitarea discreționară/abuzivă de către persoanele responsabile din cadrul Comisiei Naționale, a informațiilor suplimentare sau operarea de modificări în documentele depuse inițial și după adoptarea deciziei corespunzătoare de acordare sau refuz a înregistrării agenției de rating de credit, ceea ce va facilita unele agenții de rating care nu au prezentat/operat informațiile/modificările respective inițial.

În context, se vor crea condiții propice de a comite acte de corupție de persoanele interesate din cadrul agențiilor de rating pentru a putea prezenta informații suplimentare sau opera modificări în documentele depuse inițial, deja după adoptarea deciziei de acordare a înregistrării. Or, conform art.3 alin.(1) lit.c), d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea unui act normativ trebuie să se respecte următoarele principii: „c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente; d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice; [...]”. De asemenea, este relevant art.23 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, care stipulează că „Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Pericolul coruptibilității al reglementării echivoce a normei propuse, rezidă în crearea unor precondiții pentru persoanele responsabile de a comite abuz de serviciu și/sau depășirea atribuțiilor de serviciu, influențe necorespunzătoare și/sau favoritism la calcularea discreționară a termenului în cadrul căruia Comisia Națională poate solicita informații suplimentare sau operarea de modificări în documentele depuse inițial.

În sinteză, prezentarea/operarea informațiilor/modificărilor respective după adoptarea deciziilor corespunzătoare de către Comisia Națională poate compromite interesul public, de a asigura credibilitatea agenției de rating de credit, deoarece se prezumă că adoptarea deciziei de înregistrare a agenției de rating este precedată de întrunirea condițiilor și cerințelor legale de a activa pe piața de capital.

Recomandări:

Reglementarea normei în următoarea redacție: „În termen de până la 50 de zile lucrătoare de la primirea cererii, Comisia Națională solicită informații suplimentare sau operarea de modificări în documentele depuse inițial, în cazul în care documentele depuse sunt incomplete sau informațiile cuprinse în ele sunt eronate”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Prejudicierea intereselor contrar interesului public
- Atribuții excesive, improprie sau contrare statutului entității publice
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

Art.II Art. 88/2 alin.(6) din proiect

(6) Comisia Națională aplică agențiilor de rating de credit o taxă de supraveghere anuală care este proporțională cu cifra de afaceri a agenției de rating de credit în cauză și care se stabilește anual de către Comisia Națională.

Obiecții:

Dispoziția propusă stabilește vag criteriul ce determină cuantumul taxei de supraveghere anuale, aplicată agențiilor de rating de credit, de către Comisia Națională, fiind raportat la cifra de afaceri a agenției de rating de credit.

Potrivit art.3 alin.(1) lit.c), d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea unui act normativ trebuie să se respecte următoarele principii: „c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente; d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice; [...]”.

În conformitate cu art.5 din Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției adoptată la New York la 31 octombrie 2003 și semnată de Republica Moldova la 28 septembrie 2004, care stabilesc politicile și practicile de prevenire a corupției, în punctul 2 se prevede că, *“Fiecare stat parte se străduiește să pună la punct și să promoveze practici eficiente pentru prevenirea corupției”*.

Astfel, articolul 19 din Regulamentul (CE) nr.1060/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind agențiile de rating de credit, prevede că *„Autoritatea competentă a statului membru de origine poate factura agenției de rating de credit taxe de înregistrare și/sau de supraveghere. Taxele de înregistrare și/sau de supraveghere sunt proporționale cu costurile suportate de autoritatea competentă a statului membru de origine”*.

Totodată, conform art.6 al Legii nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, se stabilește mărimea concretă a taxelor și plăților, în limita valorilor specificate la alin.(1) al articolului enunțat. Însă, prin prevederile legii enunțate nu se reglementează existența vreunei taxe de supraveghere, precum și mărimea acesteia, modalitatea de calcul, competența de încasare a acesteia, precum și alte prevederi necesare.

Mai mult decât atât, conform Directivei UE 1060/2009 se recomandă reglementarea taxei de supraveghere în raport cu costurile suportate de autoritatea competentă. Reglementarea propusă, însă raportează taxa de supraveghere la cifra de afaceri a agenției de rating de credit, fapt ce constituie o contradicție de implementare a Directivei menționate *supra*.

În acest context, urmează de menționat că raportarea taxei de supraveghere la cifra de afaceri, pe lângă cele menționate mai sus, constituie o modalitate coruptibilă de determinare a taxei de supraveghere. Astfel, taxa de supraveghere va fi una diferențiată la agențiile de rating, ceea ce constituie o premiză pentru apariția concurenței neloiale. La fel, raportarea taxei de supraveghere la cifra de afaceri va stimula micșorarea pe căi ilegale a cifrelor de afaceri a agențiilor de rating de credit și va constitui un stimul suplimentar pentru evaziunea fiscală a agențiilor vizate. Pe de altă parte, entitatea publică responsabilă, la determinarea taxei de supraveghere vor fi tentați să extorțe și să primească recompense ilegale pentru determinarea „cât mai joasă” a cifrei de afaceri și, respectiv, minimizarea taxei de supraveghere. De asemenea, raportarea taxei de supraveghere la cifra de afaceri ar constitui o modalitate camuflată de impozitare suplimentară a agențiilor de rating de credit, ceea ce poate duce la inhibarea inițiativei de a porni și dezvolta o afacere durabilă în acest domeniu, și poate compromite însăși scopul pentru care se promovează proiectul dat.

Recomandări:

Reglementarea expresă a taxei de supraveghere conform dispozițiilor din Directia:....., (calcularea taxei de supraveghere în dependență de costurile suportate de Comisia Națională).

Factori de risc:

- Prejudicierea intereselor contrar interesului public
- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Concurența normelor de drept
- Stimularea concurenței neloiale

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - influențare necorespunzătoare
 - evaziune fiscală
 - corupere activă
 - corupere pasivă
- Legalizarea actelor de:
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - abuz de serviciu

- 4 -

Art. II Art. 88/2 alin.(8) din proiect

(8) Agenția de rating de credit notifică fără întârziere Comisiei Naționale orice modificare a condițiilor pentru înregistrarea inițială, inclusiv deschiderea sau închiderea unei sucursale, modificările materiale avute în vedere pentru metodologiile de rating, modelele sau ipotezele principale de rating sau noile metodologii de rating.

Obiecții:

Potrivit normei propuse, agenția de rating este obligată să anunțe Comisia Națională despre orice modificare a condițiilor pentru înregistrarea inițială, inclusiv deschiderea sau închiderea unei sucursale, modificările materiale avute în vedere pentru metodologiile de rating, modelele sau ipotezele principale de rating sau noile metodologii de rating.

Cu toate acestea, remarcăm lipsa indicării a unui termen concret în care agenția de rating este ținută să notifice Comisia Națională despre modificările enunțate *supra*, deoarece utilizarea cuvintelor „fără întârziere” determină admiterea interpretărilor abuzive din partea responsabililor de aplicare a normei propuse, fapt ce constituie un risc de corupție.

În acest sens, este relevant art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, care stabilește că, textul proiectului actului normativ se elaborează cu respectarea uneia din următoarele reguli: „conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație”.

Această lacună de reglementare condiționează apariția discreției excesive a persoanelor responsabile din cadrul Comisiei Naționale de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile agențiilor de rating cărora aceste termene le sunt aplicabile. Totodată, se creează precondiții de stimulare a concurenței neloiale, deoarece o agenție de rating va putea să-și desfășoare activitatea fără să notifice Comisia Națională despre modificările respective (fiind avantajată), iar în privința unei alte agenții de rating Comisia Națională va pretinde că nu a fost notificată într-un termen rezonabil, ceea ce încalcă posibilitățile egale dintre agențiile de rating de credit.

Astfel, pericolul coruptibil al reglementării defectuoase a termenului respectiv duce la apariția manifestărilor de corupție din partea responsabililor de aplicare a normei propuse, care vor fi tentați să extorțe și să primească recompense ilegale pentru a aprecia în mod părtinitor că o notificare este depusă în termen fără de întârziere, deși aceasta este depusă tergiversat, fapt ce poate compromite interesul public care constă în

acordarea unor ratinguri de credit independente, obiective și de o calitate corespunzătoare.

Recomandări:

Reglementarea expresă a termenului în care agenția de rating trebuie să notifice Comisiei Naționale despre orice modificare a condițiilor pentru înregistrarea inițială, inclusiv deschiderea sau închiderea unei sucursale, modificările materiale avute în vedere pentru metodologiile de rating, modelele sau ipotezele principale de rating sau noile metodologii de rating.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Prejudicierea intereselor contrar interesului public
- Norme irealizabile
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor, în vederea aprobării amendamentelor la Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare și la Legea nr.171/2012 privind piața de capital, privind reglementarea activității agențiilor de rating de credit stabilindu-se astfel condițiile de înregistrare și supraveghere a agențiilor de rating de credit și cerințele generale privind activitatea acestora, în scopul elaborării și punerii în aplicare a cadrului de reglementare care cuprinde transpunerea prevederilor legislației comunitare cu privire la regimului juridic al agențiilor de rating de credit, ceea ce va permite participanților la piață și investitorilor să profite de avantajele pieței unice europene, iar pe cale de consecință, va contribui la dezvoltarea pieței financiare nebankare.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia. Nota informativă corespunde exigențelor stabilite la art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, prezentând argumente de rigoare referitoare la amendamentele propuse.

Deși prevederile proiectului reglementează aspecte de interes public, unele dintre acestea sunt expuse într-un mod confuz, cu riscul interpretării și aplicării discreționare a acestora, ceea ce va favoriza apariția manifestărilor de corupție. În special, se atestă utilizarea unor formulări ambigue, lacune de reglementare, norme contradictorii care arogă discreții excesive persoanelor responsabile de aplicare, de a decide în mod discreționar și părtinitor în privința determinării taxei de supraveghere, evaluării părtinitoare a termenului în care agenția de rating trebuie să notifice Comisia Națională, reglementării ambigue a procedurilor de înregistrare a agențiilor de rating de credit, fapt care poate compromite interesul public.

Pentru a evita confuziile și diferențele de tratare a normelor care conduc la apariția riscurilor de corupție, se impune o redactare a acestora prin prisma recomandărilor înaintate în prezentul Raport

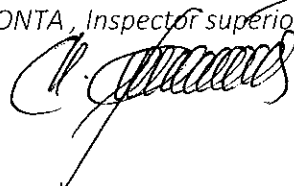

de expertiză anticorupție.

04.02.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Maia GONTA, Inspector superior

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Maia GONTA', written over the printed name.